

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.
ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I
Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

PONOS PODRŠKA ODRŽIVOJ NEFORMALNOJ OBITELJSKOJ SKRBI

OPTIMALNO STARENJE- DEMENCIJA- PROBLEMI KOJE NOSE
Aktivnosti za oboljele od demencije i njihove članove obitelji

Jelena Šego, dipl.med.techn.

Sadržaj prezentacije isključiva je odgovornost Udruge “Žena”

Organizacija radionice sufinancirana je u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali iz Europskog socijalnog fonda.

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

STARENJE

- Prirodan proces koji traje cijeli život
- Donosi promjene na organima/sustavima, promjene fizičkog izgleda ili promjene u psihičkim procesima
- **ALI! –OPADANJE SPOSOBNOSTISTARIJIH LJUDI NE MORA IMATI UTJECAJ NA NORMALAN ŽIVOT!**

TREND STARENJA STANOVNIŠTVA NAMETNUO JE DRUŠTVU VAŽNOST SKRBI O STARIJIM OSOBAMA!!

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

OPTIMALNO STARENJE = CILJ SKRBI O STARIJIMA

- Poboljšati kvalitetu života zdravih i bolesnih starijih osoba.
- Neki stari ljudi žive kvalitetno unatoč slabog zdravlja i obrnuto.
- Starija osoba istovremeno je član obitelji, prijatelj, umirovljenik.
- Svaka starija osoba je pojedinac za sebe.
- Pristup osoba koje skrbe o starijem čovjeku može znatno doprinijeti boljoj kvaliteti života u starosti.

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

UPOZNAJMO SE S PROBLEMIMA S KOJIMA SE SUSREĆU OBOLJELI OD DEMENCIJE, NJIHOVE OBITELJI ILI SKRBNICI!

Demencija je degenerativna bolest stanica moždane kore i okolnih struktura, klinički sindrom obilježen stečenim gubitkom kognitivnih (spoznajnih) i emotivnih sposobnosti koji je prisutan u tolikoj mjeri da ometa svakodnevnu aktivnost bolesnika i značajno smanjuje njegovu kvalitetu života.

- Progresivna, neurodegenerativna bolest od koje uglavnom obolijevaju ljudi starije životne dobi.
- **Čimbenici rizika:** starenje, nasljeđivanje specifičnih gena i posjedovanje ApoE4 genotipa

UPOZNAJMO SE S PROBLEMIMA S KOJIMA SE SUSREĆU OBOLJELI OD DEMENCIJE, NJIHOVE OBITELJI ILI SKRBNICI!

- DEMENCIJA KROZ POVIJEST
- 1906., njemački patolog i neurolog Alois Alzheimer opisao slučaj progresivnog intelektualnog propadanja- nazvan AB (Morbus Alzheimer)
- Do 1963. i u našoj literaturi AB se smatrala vidom senilne demencije
- 70- ih godina prošlog stoljeća dobiva golemi medicinski i društveni značaj
- Češće se koristi termin AD – Alzheimerova demencija ili DAT (demencija Alzheimerova Tipa)

UPOZNAJMO SE S PROBLEMIMA S KOJIMA SE SUSREĆU OBOLJELI OD DEMENCIJE, NJIHOVE OBITELJI ILI SKRBNICI!

- EPIDEMIOLOGIJA DEMENCIJE
- SAD, Velika Britanija, Švedska, Danska.. Prevalencija 9-14% u populaciji starijih od 65 godina
- ! 1/3 nije sposobna za nikakav vid samostalnog života
- Općenito prevalencija u starijih od 85 godina 30- 35%
- U HRVATSKOJ
- Prema istraživanju „ psihoorganskih promjena” prevalencija u populaciji starijoj od 65 godina iznosi 14,6%

UPOZNAJMO SE S PROBLEMIMA S KOJIMA SE SUSREĆU OBOLJELI OD DEMENCIJE, NJIHOVE OBITELJI ILI SKRBNICI!

- PREMA PODACIMA SZO:
- Više od 47,5 milijuna ljudi u svijetu ima neki oblik demencije
- U Europskoj uniji 6,4 milijuna osoba
- Procjena – do 2050. broj oboljelih u svijetu doseći će 115 milijuna
- U HRVATSKOJ OKO 86 000 osoba s demencijom

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

PREVALENCIJA PO SPOLU

- Prevalencija bolesti značajno viša u žena
- **ALI vjerojatna incidencija PRIBLIŽNO PODJEDNAKA U OBA SPOLA**
- Mogući razlog diskrepance je **DULJA ŽIVOTNA DOB ŽENA**

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PODJELA DEMENCIJE PREMA UZROKU BOLESTI

- **PRIMARNE DEMENCIJE**- progresivne!
- - POSLJEDICA DIREKTOG OŠTEĆENJA MOŽDANOG TKIVA
- **SEKUNDARNE DEMENCIJE**- nisu progresivne!
- **POSLJEDICA DRUGIH STANJA POPUT**
 - metaboličkih i endokrinoloških bolesti, infekcije, uzimanje lijekova (antidepresivi, antipileptici..), zlouporaba alkohola/ droga, tm na mozgu ili nedostatak vitamina (E i B skupine)

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

NAJČEŠĆI OBLICI DEMENCIJE

- NAJČEŠĆI OBLIK DEMENCIJE ZASIGURNO JE ALZHEIMEROVA BOLEST
(već u prvim fazama prisutne kognitivne promjene)
- NAJČEŠĆI TIP SUBKORTIKALNE DEMENCIJE JE PARKINSONOVA BOLEST
(kognitivni nedostaci manje izraženi, motoriči prevladavaju)

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

ZNAKOVI BOLESTI

- U ranoj fazi bolesti bolesnik počne **zaboravljati**, pa sve više ovisan o pomoći.
- **Govor** postaje usporen, kao i pisanje i računanje, ponavlja što čuje (eholalija).
- Slabi **orijentacija u prostoru**, gubi se **u vremenu**.
- Slabi **samozbrinjavanje**.
- Poremećaji **prosudivanja i ponašanja** – neprimjereno.
- Smetnje **afekta**: apatičan i nezainteresiran, ili pak agitiran i nemiran, sumnjičav ili indiferentan.
- **Tjelesno propadanje** – težine, refleksa, funkcija – vezan za krevet.
- Traje **5-10 god**, ali može i dulje.
- Lijekovi ublažavaju simptome bolesti, a stimulacija progresiju.

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: UP.02.2.2.06.0455

ALZHEIMEROV TIP – SIMPTOMI- ZNAKOVI

- **TIPIČAN POČETAK**

- progresivno opadanje sposobnosti pamćenja
 - posebno u kratkotrajnom pamćenju

- Zaboravljanje svakodnevnih obaveza
- neodgovorno baratanje novcem
- Zapuštanje osobne higijene

- **NEŠTO KASNIJE**

- apatija, agitacija, verbalna agresivnost
- Anksioznost, poremećaj u rasporedu spavanja i budnosti

- **DALJNJOM PROGRESIJOM BOLESTI NASTUPAJU SMETNJE**

- govora, usporenje govora, stereotipija
- Akakulija
- Agnozija
- Izrazite poteškoće u prostornoj i vremenskoj orijentaciji

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PARKINSONOVA BOLEST- SIMPTOMI- ZNAKOVI

- Nastaje kasnije u životu
- Definirana kao IDIOPATSKI POREMEĆAJ POKRETA
- Tremor u mirovanju
- Lice poput maske
- Rigiditet u obliku zupčanika
- Teški hod (sitni koraci, nesigurnost, ruke flektirane uz tijelo – ne njišu se..)
- Etiologija (uzrok) nepoznat, povezuje se s uzrokom čestih trauma glave ili uzimanje ilegalnih supstanci (sintetski heroin)

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

VASKULARNE DEMENCIJE- SIMPTOMI- ZNAKOVI

- U 20- 25% posljedica su CEREBROVASKULARNE BOLESTI
- Klinički- dijagnostički vidljive ISHEMIJE razbacane po moždanoj kori a najčešće su posljedica VIŠESTRUKIH EMBOLIJA I TROMBOZA ili KRVARENJA, i LEZIJE koje su obično posljedica NELIJEČENE HIPERTENZIJE
- TIPIČAN IZNENADAN NASTUP SIMPTOMA DEMENCIJE
- BULBARNE SMETNJE- gutanja i govora
- Depresija
- Emocionalna labilnost

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

ZAKLJUČAK

- Tijekom zdravog, „normalnog” starenja dolazi do (kognitivnih) promjena-
 - promjena u sposobnosti brže obrade informacija, težim dosjećanjem riječi, zaboravljanjem događaja;
 - mogu biti prisutne smetnje pamćenja, koncentracije i orijentacije KOJE VIŠE BRINU SAMU OSOBU NEGO NJENU OBITELJ

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

KAD NASTAJE PROBLEM?

- Kada gubitak kognitivnih sposobnosti **OMETA OSOBU U:**

1. SOCIJALNOM

2. I/ILI PROFESIONALNOM FUNKCIONIRANJU

3. SVAKODNEVNOM FUNKCIONIRANJU- nemogućnosti obavljanja svakodnevnih aktivnosti

=FUNKCIONALNA OVISNOST STARIJIH LJUDI

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

NAPREDAK BOLESTI= PREUZIMANJE BRIGE

Napretkom bolesti –

- najčešće JEDNA OSOBA IZ OBITELJI PREUZIMA BRIGU O OBOLJELOM
- SKRB TRAJE 24 SATA (najčešće) DO SMRTI OBOLJELOG
- ILI TRAJE DO ODLUKE SMJEŠTANJA OBOLJELOG U ODGOVARAJUĆU USTANOVU

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

ŠTO SE MIJENJA ZA TRAJANJA SKRBI? ŠTO JE VAŽNO DATI ONIMA KOJI SKRBE O OBOLJELOM?

- Tijekom skrbi MIJENJA SE
- RITAM ŽIVOTA CIJELE OBITELJI I PODREĐEN JE POTREBAMA OBOLJELOG!
- Važno je dati PODRŠKU OBITELJI kroz SUOSJEĆANJE, SLUŠANJE, EDUKACIJU I
STRUČNE SAVJETE!

FORMALNI (profesionalni) negovatelji – BITNA ULOGA! Stručnjaci različitih profesija !

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06
Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

FORMALNI (profesionalni) njegovatelji

- STRUČNJACI RAZLIČITIH PROFESIJA:
- MEDICINSKE SESTRE – u ulozi edukatora, patronažne sestre, sestre u provedbi zdravstvene njege u kući
- FIZIOTERAPEUTI
- SOCIJALNI RADNICI
- PSIHOLOZI
- LIJEČNICI

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

PODRŠKA ZAJEDNICE

- DEMENCIJA JE BOLEST KOJA IZISKUJE DUGOTRAJNU SKRB, KOJU ČESTO
OBITELJ AKO JE IZOSTAVLJEN SUPORT ZAJEDNICE NIJE U STANJU PRUŽITI !!

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

ZNAČAJNI A MOŽDA NEPOZNATI POJMOVI

- **AGITACIJA (AGITIRANI)**- nesvrshodna mentalna aktivnost, varira od blagog nemira do izraženih nekoordiniranih pokreta
- **AKAKULIJA**- nesposobnost izvođenja bilo kakvih računskih radnji (neodgovorno baratanje novcem kod demencije)
- **AGNOZIJA**- nesposobnost prepoznavanja određenog predmeta koristeći više osjetila (u percepciji u/s mozgom-neprepoznavanje, aperceptivno u/s s vidom- nejasna slika)

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDovi**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND
Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

ZNAČAJNI A MOŽDA NEPOZNATI POJMOVI

- RIGIDITET- ukočenost mišića (najčešće trajna; Parkinsonova bolest)
- „LICE POPUT MASKE“- otvorena usta, sve manje treptanja; izostaje mimika lica (Parkinsonova bolest)

„RIGIDITET POPUT ZUPČANIKAI“- pomicanjem ukočenog zgloba nastaje iznenadni ritmični trzaj zbog različitog intenziteta ukočenosti (Parkinsonova bolest)

IDIOPATSKI- kojemu je uzrok nepoznat

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

PONOS

Podrška
Održivoj
Neformalnoj
Obiteljskoj
Skrbi

Šibensko-kninska
županija

Hrvatski zavod za zapošljavanje

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
2014. – 2020.

ŠIRENJE MREŽE SOCIJALNIH USLUGA U ZAJEDNICI- FAZA I

Broj poziva: UP.02.2.2.06

Kodni broj: **UP.02.2.2.06.0455**

HVALA NA PAŽNJI !

Europska unija
Zajedno do fondova EU

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

ESF
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

Sadržaj prezentacije isključiva je odgovornost Udruge “Žena”

Organizacija radionice sufinancirana je u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali iz Europskog socijalnog fonda.